

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/607265
Zaaknummer : ACM/23/184727
Datum : 14 december 2023

Bijlage 2 bij het gewijzigd methodebesluit TenneT netbeheerder van het net op zee 2022-2026

Wettelijk kader bij het methodebesluit TenneT netbeheerder van het net op zee

1. In deze bijlage beschrijft de ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijke kader vormen voor dit besluit. Eerst volgt de bevoegdheidsgrondslag van dit besluit, daarna de wettelijke taken van de netbeheerder van het net op zee, gevolgd door de Europese wetgeving.

Bevoegdheidsgrondslag van het methodebesluit

2. De bevoegdheidsgrondslag van het methodebesluit is vastgelegd in artikelen 42a en 42b van de E-wet.

3. Artikel 42a, tweede en derde lid, van de E-wet luidt als volgt:

“2. De jaarlijkse toegestane inkomsten van de netbeheerder van het net op zee voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, zestiende lid, worden overeenkomstig de artikelen 42b tot en met 42e vastgesteld.

3. Indien de subsidie in een jaar het bedrag, genoemd in artikel 77g, tweede lid, niet of niet geheel dekt, brengt de netbeheerder van het net op zee het deel dat niet door de subsidie wordt gedekt, in rekening bij de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.”

4. Artikel 42b van de E-wet luidt:

“1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt, ten aanzien van de taken van de netbeheerder van het net op zee, genoemd in artikel 16, zestiende lid, met inachtneming van het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd en rekening houdend met het belang van voorzieningszekerheid, duurzaamheid en een redelijk rendement op investeringen, voor de netbeheerder van het net op zee, de methode vast tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering en de toegestane inkomsten.

2. Het besluit tot vaststelling van de methode geldt voor een periode van ten minste drie en ten hoogste vijf jaar.

3. De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering heeft onder meer ten doel te bereiken dat de netbeheerder van het net op zee in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economische verkeer gebruikelijk.

4. Bij de beoordeling van de doelmatigheid van de kosten ten behoeve van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering van de beheerder van het net op zee:

a. worden niet-beïnvloedbare kosten door de Autoriteit Consument en Markt zo veel mogelijk buiten beschouwing gelaten;

b. laat de Autoriteit Consument en Markt de kosten die betrekking hebben op landspecifieke kenmerken, waaronder de kwaliteit van het net, buiten beschouwing.

5. Bij de vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering:

a. worden de niet-beïnvloedbare kosten door de Autoriteit Consument en Markt buiten beschouwing gelaten;

b. houdt de Autoriteit Consument en Markt in ieder geval rekening met de financierbaarheid van de netbeheerder van het net op zee.”

5. Artikel 42e, vierde lid, van de E-wet luidt:

“4. Indien de totale inkomsten aan het begin van de periode, bedoeld in artikel 42b, tweede lid, niet in overeenstemming zijn met het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, kan de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van de formule, genoemd in artikel 42d, eerste lid, onderdeel a, in plaats van Tlt-1, de totale inkomsten vaststellen op het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is.”

Grondslag inkomstenbesluit en inkomstenvoorstel

22. Artikel 42e, eerste, tweede, derde en vijfde lid, van de E-wet luidt:

“1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de toegestane inkomsten, met inachtneming van artikel 42d, eerste en tweede lid, van de netbeheerder van het net op zee, jaarlijks vast.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan de toegestane inkomsten die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien vastgestelde inkomsten in dat jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:

a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;

b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, inkomsten zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde inkomsten;

c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken;

d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl de netbeheerder van het net op zee die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet heeft geleverd of voor die diensten geen of minder kosten heeft gemaakt;

e. zijn vastgesteld op basis van de geschatte kosten als bedoeld in artikel 42d, eerste lid, onderdelen d en e, en de gerealiseerde efficiënte kosten die daarvan afwijken.”

3. Indien een voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 42d, eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden, stelt deze de toegestane inkomsten voor de netbeheerder van het net op zee uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 42d, eerste en tweede lid.

(...)

5. Indien een besluit op grond van artikel 42b, eerste lid, of artikel 42c, eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herberekent de Autoriteit Consument en Markt de inkomsten, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen inkomsten. Daarbij worden deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de inkomsten zijn verdisconteerd separaat weergegeven.”

18. Artikel 42c van de E-wet luidt als volgt:

“1. Ten behoeve van het voorstel voor de toegestane inkomsten, bedoeld in artikel 42d, eerste lid, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor de netbeheerder van het net op zee voor dezelfde periode als waarvoor het besluit, bedoeld in artikel 42b, eerste lid, geldt, de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering vast.

2. Indien het besluit op grond van artikel 42b, eerste lid, bij een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herzielt de Autoriteit Consument en Markt het in het tweede lid vermelde besluit met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode.”

19. Artikel 42d van de E-wet luidt:

“1. De netbeheerder van het net op zee zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de toegestane inkomsten voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, zestiende lid, met inachtneming van:

- a. de formule

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x}{100} \right) TI_{t-1},$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten in het jaar t;

TI_{t-1} = de totale inkomsten in het jaar voorafgaande aan het jaar t;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

b. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 20d, derde lid, voor zover de kosten doelmatig zijn;

c. een schadevergoeding als bedoeld in artikel 16f;

d. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het net op zee in het jaar waarop het voorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;

e. de geschatte kosten die de netbeheerder van het net op zee heeft voor investeringen die in het jaar waarop het voorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is.

2. Indien sprake is van grove nalatigheid van de netbeheerder van het net op zee, wordt in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, het totaal aan schadevergoedingen tot een bedrag van ten hoogste € 10 miljoen per jaar niet in de toegestane inkomsten verdisconteerd. Het totaal aan schadevergoedingen die het bedrag van € 10 miljoen in één jaar overstijgt wordt in dit geval betrokken bij het vaststellen van de inkomsten.

Wettelijke taken van de netbeheerder van het net op zee

6. Dit besluit bepaalt de methode tot vaststelling van de x-factor en de toegestane inkomsten voor de uitvoering van de wettelijke taken van de netbeheerder van het net op zee. Deze taken zijn opgesomd

in artikel 16, eerste lid, en artikel 16, zestiende lid, van de E-wet. Het voor de netbeheerder van het net op zee relevante deel van artikel 16, eerste lid, van de E-wet luidt als volgt:

“1. De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:

- a. de door hem beheerde netten in werking te hebben en te onderhouden;*
- b. de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen;*
- c. de netten aan te leggen, te herstellen, te vernieuwen of uit te breiden, waarbij in overweging worden genomen maatregelen op het gebied van duurzame elektriciteit, energiebesparing en vraagsturing of decentrale elektriciteitsproductie waardoor de noodzaak van vervanging of vergroting van de productiecapaciteit ondervangen kan worden;*
- d. voldoende reservercapaciteit voor het transport van elektriciteit aan te houden;*
- e. op de grondslag van artikel 23 derden te voorzien van een aansluiting op de netten;*
- f. op de grondslag van artikel 24 ten behoeve van derden transport van elektriciteit uit te voeren;*
- g. het bevorderen van de veiligheid bij het gebruik van toestellen en installaties die elektriciteit verbruiken;*
- h. op verzoek van een producent vast te stellen of diens productie-installatie geschikt is voor de opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen of uit andere energiebronnen dan wel of sprake is van een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling, alsmede of de inrichting om te meten geschikt is voor de meting van de elektriciteit die met de productie-installatie wordt opgewekt en op een net of een installatie ingevoed;*
- i. de hoeveelheid elektriciteit te meten die afkomstig is van een productie-installatie voor duurzame elektriciteit of klimaatneutrale elektriciteit of van een installatie voor hoogrenderende warmtekrachtkoppeling;*
- j. koppelingen met andere netten te realiseren en reparaties aan zijn net uit te voeren;*
- k. onverminderd artikel 79, op een geschikte wijze gegevens te publiceren over koppelingen tussen de netten, gebruik van de netten en de toewijzing van transportcapaciteit;*
- l. afnemers alle gegevens te verstrekken die zij voor een efficiënte toegang tot het net inclusief het gebruik ervan nodig hebben;*
- (...)*
- q. zijn netten te beschermen tegen mogelijke invloeden van buitenaf.”*

7. Artikel 16, zestiende lid, van de E-wet luidt:

“16. Het eerste lid, onderdelen a tot en met l en q zijn van overeenkomstige toepassing op de netbeheerder van het net op zee.”

8. Artikel 16e van de E-wet bepaalt:

“1. Onze Minister stelt een kader vast inzake de ontwikkeling van windenergie op zee. In het ontwikkelkader wordt in ieder geval opgenomen:

- a. de locatie van één of meerdere windparken;*
- b. het verwachte tijdstip van ingebruikname van ieder windpark;*
- c. de verwachte levensduur van windparken;*
- d. het maximale vermogen van ieder windpark;*
- e. de minimale transportcapaciteit ten behoeve van ieder windpark;*
- f. de wijze van elektrische ontsluiting van ieder windpark;*
- g. de beoogde opleveringsdatum van onderdelen van het net op zee;*
- h. toekomstige ontwikkelingen inzake windenergie op zee waarmee bij de elektrische ontsluiting rekening wordt gehouden.*

2. Onze Minister kan het ontwikkelkader wijzigen of aanvullen.

3. De netbeheerder van het net op zee werkt het ontwikkelkader uit in het investeringsplan, bedoeld in artikel 21 en voert zijn taken uit in overeenstemming met het ontwikkelkader.”

Europese wetgeving

9. De Verordening 2019/943¹ (hierna: de Verordening) stelt in artikel 18 de volgende eisen aan de tarieven die gehanteerd worden door de landelijk netbeheerder:

“1. De door de netbeheerders gehanteerde tarieven voor nettoegang, met inbegrip van tarieven voor de aansluiting op de netten, tarieven voor gebruik van netten en, indien van toepassing, tarieven voor gerelateerde versterking van netten, moeten kostenreflectief en transparant zijn, rekening houden met de noodzakelijke zekerheid van het netwerk en flexibiliteit en een afspiegeling vormen van de werkelijk gemaakte kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare netbeheerder en op niet-discriminerende wijze worden toegepast. Deze tarieven omvatten

¹ Verordening (EU) nr. 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit.

geen ongerelateerde kosten ter ondersteuning van ongerelateerde beleidsdoelstellingen. Zonder afbreuk te doen aan artikel 15, leden 1 en 6, van Richtlijn 2012/27/EU en de criteria van bijlage XI bij die richtlijn ondersteunt de voor het bepalen van de netwerktarieven gebruikte methode op neutrale wijze de algehele systeemefficiëntie op lange termijn door middel van prijssignalen aan afnemers en producenten en wordt zij in het bijzonder zodanig toegepast dat niet op positieve of negatieve wijze wordt gediscrimineerd tussen op distributieniveau aangesloten productie en op transmissieniveau aangesloten productie. Door middel van de netwerktarieven vindt noch op positieve, noch op negatieve wijze discriminatie plaats ten opzichte van energieopslag of aggregatie en worden geen negatieve prikkels tot stand gebracht met betrekking tot zelfproductie, zelfconsumptie of participatie in vraagrespons. Zonder afbreuk te doen aan lid 3 van dit artikel zijn deze tarieven niet afstandsgebonden.

2. De tariefmethodologieën reflecteren de vaste kosten van de transmissiesysteembeheerders en de distributiesysteembeheerders en bieden de transmissiesysteembeheerders en de distributiesysteembeheerders passende stimulansen op zowel lange als korte termijn om de efficiëntie, waaronder de energie-efficiëntie, te verbeteren, de marktintegratie en de voorzieningszekerheid te versterken en toereikende investeringen en verwante onderzoeksactiviteiten te ondersteunen en innovatie in het belang van de consument te bevorderen op gebieden zoals digitalisering, flexibiliteitsdiensten en interconnectie.

3. (...)

4. Bij de vaststelling van de tarieven voor nettoegang wordt rekening gehouden met:

a) de uit het vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteembeheerders voortvloeiende betalingen en ontvangsten;

b) de werkelijk verrichte en ontvangen betalingen, alsmede de over toekomstige tijdvakken verwachte betalingen, een en ander aan de hand van ramingen over tijdvakken in het verleden.

5. Het krachtens dit artikel vaststellen van de tarieven laat de tarieven die in het kader van het in artikel 16 bedoelde congestiebeheer worden geheven, onverlet.

6. Er worden geen specifieke nettarieven in rekening gebracht voor individuele transacties inzake zoneoverschrijdende elektriciteitshandel."

7. (...)

8. (...)

9. Uiterlijk op 5 oktober 2019, om het risico van marktfragmentatie te beperken, verstrekt ACER een rapport over beste praktijken betreffende methodologieën inzake transmissie- en distributietarieven, en houdt daarbij rekening met de specifieke nationale kenmerken. Dat rapport over beste praktijken heeft ten minste betrekking op:

a) het aandeel van de aan de producenten aangerekende tarieven en de aan eindafnemers aangerekende tarieven;

b) de kosten die door middel van tarieven worden terugverdiend;

c) aan bepaalde tijdsbestekken gekoppelde nettarieven;

d) locatiespecifieke signalen;

e) de verhouding tussen transmissietarieven en distributietarieven;

f) methoden waarmee transparantie bij de vaststelling en de structuur van tarieven wordt gewaarborgd;

g) groepen netgebruikers waarop tarieven, zo nodig inclusief de kenmerken van die groepen en vormen van verbruik, alsmede vrijstellingen van tarieven van toepassing zijn;

h) verliezen in netten met een hoge, een gemiddelde en een lage spanning.

ACER werkt het rapport over beste praktijken ten minste om de twee jaar bij.

10. De regulerende instanties houden met het rapport over beste praktijken naar behoren rekening bij de vaststelling of goedkeuring van transmissietarieven of distributietarieven of de methodologieën hiervoor overeenkomstig artikel 59 van Richtlijn (EU) 2019/944".

10. De ACM acht de in dit artikel genoemde uitgangspunten ook van toepassing op de netbeheerder op zee, ondanks dat de netbeheerder van het net op zee geen transporttarieven bij afnemers in rekening brengt. In plaats daarvan verwerft hij zijn benodigde inkomsten via een subsidie of via een vergoeding vanuit de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet. De wetgever heeft ook het standpunt ingenomen dat de uitgangspunten van de tariefregulering in grote lijnen ook voor de regulering van de netbeheerder op zee gelden.²

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 34 401, nr. 3, p. 23.